

Dr. Goda Éva: Debrecen, Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola

- A koncepció jelenlegi formájában számos ponton nincs kellően kidolgozva, több esetben nem egyértelmű, illetve leegyszerűsítő megfogalmazásokat tartalmaz. Lényegi jellemzője, hogy kerettörvény, tehát nem terjed ki a részletekre, ebből következően részletesebb háttér információk nélkül csak valószínűsíteni lehet a tézisek, alapelvek várható jogszabályi leképezését.
- Jó elképzelésnek tartjuk a főváros túlsúlyának csökkentésére irányuló törekvést.
- A felsőoktatási intézmények két típusa közül az egyetem esetében jobban kitűnik a koncepcióból, hogy mi jelentheti a minőséget, a főiskola esetében kevésbé. **Célszerű lenne meghatározni, hogy mitől lehet minőségi egy főiskola, hiszen az egyetem-főiskola megkülönböztetésnek éppen az lehet értelme, hogy az eltérő profilú intézményeknek nem azonos pályán kell versenyeznie.**
- A tervezet szerint főiskolai kar létrehozásának, ill. működtetésének feltétele, hogy az adott képzési területen (egy vagy több szakon) alap-és mesterképzés folyjon. Javaslatunk az, hogy **a törvény ne írja elő főiskolai kar számára kötelezően mesterszak létét**, legfeljebb lehetőségként fogalmazza ezt meg a szervezeti egységgel kapcsolatban, pl. így: „... egy vagy több szakon folytat alapképzést vagy alap-és mesterképzést.”
- **Az alapképzési ciklus akadémiai (elméleti) és a gyakorlati BA/BSc-re történő szétválasztása a tervezet fontos eleme, de ez jelenleg nem kellően kidolgozott.** Az alapképzés tartalmilag két különböző típusa, a gyakorlati és az akadémiai valójában a főiskolai és az egyetemi képzés elkülönülését erősítheti meg. Az elméleti BA/BSc-nek nyilván az lehet az értelme, hogy az itt végzők tovább kívánnak menni MA/MSc-re. Bár a koncepció azt tartalmazza, hogy: „Az alapképzés folyamán és azt követően a két típus között – jogszabályban meghatározottak szerint – biztosított az átjárhatóság”, **nem egyértelmű a gyakorlati BA képzésben végzettek továbblépési lehetősége. Meg kell találni annak a módját, hogy a gyakorlati BA/BSc-ről is lehessen MA/MSc képzésen tovább tanulni.**
- Nem világos, hogy mely képzési ágakra, mely szakok vonatkozna az akadémiai (elméleti) és a gyakorlati BA/BSc megkülönböztetés. Vannak a szakok, ahol ez értelmetlennek tűnik. Pl. egy „elméleti” tanító szak létesítése fából vas karika lenne, viszont a kommunikáció és médiatudomány alapszak, valamint az informatikus könyvtáros szak esetében látjuk értelmét elméleti és gyakorlati BA megkülönböztetésének.
- A pedagógusképzés értelmezése a vitaanyag több pontján problematikus, mivel nem egyértelmű, hogy mikor jelenti általában a pedagógusképzést annak minden formájával (az óvó-és tanítóképzéstől a tanárképzésig), s mikor csak a tanárképzést.

Célszerű lenne ezért a pedagógusképzés és a tanárképzés terminusokat nem egymás szinonimáiként megjeleníteni.

- Egyértelműen **támogatjuk az osztatlan, kétszakos tanárképzés elgondolását.**
- Bár a tanítóképzés nem szenvedett olyan károkat az elmúlt években, mint a tanárképzés, bővebb kifejtést érdemel, hiszen mindössze egy mondatban említi a koncepció.
- **Nem értünk egyet azzal, ahogy a vitaanyag a képzési ág szakjainak jövőjét előrevetíti:** „A csecsemő és kisgyermeknevelő, az óvodapedagógus és tanító szakok képzési szerkezete az alapképzési fokozatban fejleszhető tovább a másik szakterülethez illeszkedő kettős képzésekkel, amelyek a képzés közös tartalmi elemei következtében a képzés párhuzamosságát, és az intézményrendszerben a rugalmasabb alkalmazhatóságot biztosítják.” **A javaslatban megfogalmazott elképzelés tulajdonképpen „bezárja” a tanítóképzést az alapképzésbe.**
- **Az elképzelés azzal, hogy a tanárképzést osztatlan képzésnek tervezi és képzési ideje növelését tartja szükségesnek, egyúttal tanítóképzésnek csekély figyelmet szentel, és tanító szakot végzők MA szintre történő továbblépést kilátásba sem helyezi, a pedagóguspálya további „kasztosodása”, irányába mutat. Azt a nem kívánatos gondolatot erősíti, miszerint a képzési időt és a szükséges tudás mennyiségét döntően a nevelt gyerekek életkora befolyásolja.** Eszerint minél kisebb gyerekek nevelésére készítünk fel, annál kevesebb tudást kell megszereznie a leendő pedagógusnak és annál gyorsabban megszerezhető a szükséges szakértelem. Ez azt is jelentheti egyúttal, hogy elhanyagolhatónak véljük a nevelés korai szakaszának a hatását a későbbi életpályára. E kifejezetten káros nézetnek a releváns kutatási eredmények teljességgel ellentmondanak. A nevelt gyermekek életkora nem a szükséges tudás mennyiségét, hanem azok körét és tartalmát kell, hogy meghatározzák.
- E különbségtétel, mi szerint a tanító szakra – szemben egyéb szakokkal - nem épül MA, diszkriminatív jellegű, s visszahozza azt a zsákutcás rendszert, amikor a tanítóképzőt végzetteknek előlről kellett kezdeniük a felsőoktatási tanulmányokat, ha egyetemen kívántak továbbtanulni.
- A tanítóképzéssel kapcsolatban alapvető fontosságú kérdés, hogy lesznek-e műveltségi területek? Ha igen, ez mire jogosítja a hallgatót (hányadik osztályig taníthat)?
- Nem világos a szövegből: A tanítóképzésre is vonatkozik, hogy az alapképzés befejezését követő szemeszterben írhatják meg a hallgatók szakdolgozatukat? Tehát a záróvizsga után?
- Támogatjuk azt az elképzelést, hogy legyen alkalmassági vizsga a pedagóguspályán.
- A színvonalas pedagógusképzés elemi érdeke az intézményi fenntartásban működő gyakorló intézmények megtartása és további fejlesztése, javasoljuk ezért a tervzetben ennek megerősítését

- Amennyiben a főiskolák alapfeladatához nem rendelik hozzá a kutatást, s az az elv érvényesül, hogy a főiskolákon legfeljebb csak „folytatható” a kutatás, akkor felvetődik a kérdés: milyen alapon kéri számon a főiskolai oktatók követelményrendszerében a tudományos paramétereket, illetve az intézményi és programakkreditációban a tudományos minősítéseket?
- A 6. sz. melléklet táblázata a kinevezési feltételek vonatkozásában nem fogalmaz egyértelműen. Örvedetes, hogy a javaslat a pedagógusképzésben nélkülözhetetlen tantárgypedagógusok, valamint a művészet és sport területén tevékenykedő oktatók munkáját el akarja ismerni. **Nem támogatjuk azonban azt az elgondolást, amely a 15-20 éves gyakorlati munkásságot egyenértékűnek tekintené a tudományos teljesítmény alapján elnyerhető fokozatokkal.** Ez anomáliákat és belső feszültségeket szülhet. Megítélésünk szerint **a gyakorlati tevékenység és a tudományos fokozat** a maguk nemében **ugyanolyan értékesek, de nem összemesható tevékenységek.** Álláspontunk szerint a gyakorlatban szerzett tapasztalatok semmilyen körülmények között nem feleltethetők meg az egyes tudományos fokozatoknak, tudományos fokozat gyakorlati tapasztalattal ne lehessen helyettesíthető. Jó lenne ezt a kérdést egységes elbírálás alapján kezelni.
- Az emelt szintű érettségi bevezetésére 3 év türelmi idő legyen 2 év helyett.
- A pedagógusképzéshez hasonlóan az informatikus könyvtáros szakot is fel lehessen venni más szakokkal, szakpárban is.
- Érvényesüljön a finanszírozásban a különböző szakok eltérő költségigénye.